

saa vidt jeg har forstaaet, fra visse Sider været Tale om, at disse Frugthaver skulde skilles ud fra den øvrige Administration, fra det Ministerium, hvorunder Sindssygehuset sorterer, og lægges ind under Landbrugsministeriet. Det vilde dog vist være heldigt at bevare det hele samlet, saaledes at denne Mand staar over hele Havevæsenet, da han, som sagt, har vist sig at være en meget dygtig Mand paa dette Omraade og en Mand, der forstaar at faa noget ud af det.

Som gammel Soraner vil jeg gerne paakalde dette høje Tings Interesse og den højtærede Undervisningsministers Interesse for en Sag angaaende Sorø Akademi, eller som det vel nu hedder: Sorø Skole og Opdragelsesanstalt. Der er ved tidligere Tidens Uforstand og Mangel paa Fremsyn solgt et Stykke Jord, som ligger op til Akademihaven og som tillige støder op til Søen. Det er solgt til privat Bebyggelse, og dér har den tidligere Amtmand, Kammerherre Groothoff, opført en meget stor Villa. Nu er det saaledes, at Kammerherreinden bebor ikke Villaen mere og vil meget gerne sælge den, og Akademiet vil meget gerne erhverve denne Bygning og have Grunden tilbage for at kunne oprette et Alumnat til Skolen, for at Skolen paa den Maade kunde blive noget udvidet.

Nu maa jeg sige, da jeg taler til en højtæret socialdemokratisk Minister, at det vilde være en meget demokratisk Foranstaltning at faa en saadan Udvidelse af Skolen. Der betales nemlig paa Skolen for de derboende Alumner fra 300 til 1 200 Kr. om Aaret — det retter sig efter den paagældende Forsørgeres Indtægter og Børneantal. En Mand, som har en Indtægt af 5 000 Kr. om Aaret, giver kun 300 Kr. om Aaret for sin Søn baade for Kost, Logi og Lærdom, hvilket jo paa en saadan Opdragelsesanstalt maa siges at være meget billigt. Hvis Forsørgeren har, lad os sige, 9 000 Kr. om Aaret, vil Betalingen procentvis stige, men har han f. Eks. 4 uforsørgede Børn under 15 Aar, som han skal opdrage, gaar Betalingen atter ned med 1 000 Kr. for hvert Barn, saa Betalingen rykker ned til det samme, som betales af en Forsørger med en skattepligtig Indtægt af 5 000 Kr., saa han ogsaa kun kommer til at svare 300 Kr. Betalingen stiger saa jævnt, indtil man naar op til en skattepligtig Indtægt af 15 000 Kr., idet man saa maa betale 1 200 Kr. om Aaret, og naar man har over 16 000 Kr. i Indtægt, faar man intet Fradrag for Børneantallet.

Man vil se, at det er en i høj Grad demo-

kratisk Ordning, og det er i det hele et stort Gode for mindre bemidlede, hvis Børn kan sendes derhen og faa en god og solid Uddannelse for en meget billig Penge. Men denne, om jeg saa maa sige demokratiske, Ordning er alligevel ikke fyldestgørende, thi for de mest fattige er Adgangen, som Forholdene nu er, i Virkeligheden spærret, idet Skolen ikke kan modtage Børnene som Alumner straks, naar de melder sig. Der melder sig til hvert Skoleaar saa mange Alumner, at Skolen slet ikke kan modtage dem alle. En hel Del falder fra, naar de faar at vide, at de ikke kan optages med det samme paa Skolen, men skal bo ude i Byen. For Kost og Logi betaler man dér fra 1 200 til 2 000 Kr., gennemsnitlig vel en 1 500 Kr. om Aaret, og det har de ikke Raad til.

Man kunde sige, at saa kan man tage Børnene til de højere Klasser, men saa maa der oprettes et nyt Alumnat for Gymnasieklasserne. Man kan sige, at Mellemskolen nu er saa udbredt Landet over, at Børnene kan faa denne Uddannelse i deres Hjem og saa ved 14 Aars Alderen træde ind i Gymnasiet; men man maa huske paa, at naar man kommer dertil, er der en Række Børn, som har gaaet og trællet for Rakel, nemlig at komme ind i Skolen, og har boet som skolesøgende Disciple ude i Byen, og de bliver foretrukket for andre, saaledes at Pladsen er optaget i Forvejen. Det er netop derfor, man ønsker dette Alumnat oprettet, saa man straks kan tage et større Antal Børn, og, som sagt, det tiltrænges, for uagtet Halvdelen af Forespørgerne træder tilbage, fordi de opdager, at de ikke kan faa deres Børn ind paa Skolen med det samme, og ikke har Raad at betale for deres Ophold ude i Byen, bliver der alligevel saa mange tilbage, at selve Skolen ikke kan rumme Antallet.

Der kunde maaske ogsaa i denne Forbindelse tænkes paa en anden Ting, nemlig at man lod Sorø By faa en Mellemskole for sig selv, saa man kunde aflaste Akademiet, og at Kommunen dertil fik en Del af Akademiets Midler — Akademiet er jo en ret velhavende Institution —, saa kunde der blive mere Plads til de virkelig flinke Børn.

Man kunde nu spørge: Hvorfor skal man købe? Sorø Akademi ejer jo selv Grunde i Byen, og man kunde spørge, om der ikke var andre Ejendomme i Byen, som egnede sig til et saadant Alumnat. Jeg kunde f. Eks. tænke mig den gamle Regens, der staar fra den Tid, der var Stndenter i Sorø; den ligger paa Torvet, men den har, netop fordi den ligger inde i Byen,